

Private. Der er vel af den høitærede 5te Landsþingsmand for 1ste Kreds (Drsted) blevet anført, at han havde nogen Tvivl om, hvorvidt der virkelig skulde ligge nogen stor Opmuntring for Communerne heri, idet han antog, at slige Foretagender omtrent ligesaa let vilde komme istand uden slig Opmuntring; men efter den Erfaring, jeg har, troer jeg rigtignok, at der heri ligger en betydelig Opmuntring. Slige store Foretagender kræve anseelige Summer, og man er ikke i Communerne vant til at høre Tale om store Summer, der jo i sig selv have noget Afstrækkende ved sig. Paa den anden Side har det ogsaa, noget Opmunrende og Tiltrækkende, naar der kan gjøres Besparelser og opnaaes billigere Priser paa de Ting, der skulle anvendes til slige Foretagender, og i sig selv troer jeg virkelig, at det ved slige Leiligheder har en langt større Indskydelse, end man egentlig skulde troe. Naar slige Ting skulle sættes i Gang i en Commune, er det jo sædvanligt enkelte Mænd, der interessere sig derfor, og de have Meget at kæmpe imod og trættes tilfodt i deres Bestræbelser, isærdeleshed naar Staten staaer aldeles ligegyldig derved, og slet ikke yder nogen Understøttelse til at hjælpe dem frem. Naar det er meent, at man dog helst burde indskrænke sig til en enkelt Commune, som kom og begjærede en slig Begunstigelse, kan jeg ikke være enig heri, og det forekommer mig ogsaa, at det, som her foreligger fra Udvalget, og ligeledes indeholdes i den anden Paragraph i Lovforslaget, i Grunden dog egentlig ikke er Andet end en Understøttelse til en enkelt Commune, ja, det er muligt, at det kunde blive til et Par Communer eller saa, men det er dog ikke sandsynligt, da Tidsgænsen er sat saa meget indskrænket. Paa den anden Side er det ikke engang sagt, at nogen Commune vil komme til at nyde Godt af den; vi have jo seet, hvorlænge det har været, inden Kjøbenhavns Commune har seet sig istand til at tilveiebringe slige Anlæg, og hvad Odense Commune angaaer, er det dog ingenlunde nu givet, at, hvad Kommunen ønsker at sætte i værk, dog ogsaa virkelig tilfodt vil blive i værkfat. I ethvert Fald kan man vist med al Rimelighed beregne, at, naar man kun tilstaaer denne Begunstigelse

i 5 Aar, saa er det omtrent det Samme som at tilstaae den til en enkelt Commune; men man undgaaer derved, at der jævnlig kommer Begjeringer frem saa fra den ene Commune og saa fra den anden, som kan have paatænkt noget Saadant, og saa maaskee faaer Begunstigelsen uden at benytte den og efter en Tids Forløb atter kan komme frem med en lignende Begjering. Herved spildes kun Þingets Tid, og i Realiteten er det, som her indrømmes, saavidt jeg kan skønne, det Samme. Det er blæse Grunde, der have bevæget mig til at stemme for Lovforslaget og for den Forandring, som er foreslaaet af Udvalget, og som jeg har troet her at burde udtale.

Ordføreren: Den Omstændighed, at den høitærede Finantsminister saa udførligt har udtalt, hvad der kunde tale for og imod nærværende Lovudkast, har, som det forekommer mig, havt til Følge, at saavel de Medlemmer, der ere stemte for Loven, som de, der ere stemte imod den, begge troe at kunne støtte sig til hans Autoritet. Jeg troer imidlertid, at det maa erkjendes, at den høitærede Finantsminister paa det Bedste har anbefalet det af ham selv forelagte Lovudkast, og det forekommer mig virkelig, at det ogsaa fortjener Landsþingets Understøttelse. Det er af Bigtighed for flere Communer, og vi ville snart under en anden Sag erfare, hvorledes Sundheds-Collegiet i de meest indtrængende Udtryk har andraget paa, at der uophødelig over hele Landet maa blive foretaget omfattende hygieiniske Foranstaltninger; saavidt vil det altsaa være af Bigtighed, at navnlig Anlæg af Bændledninger i alle Communer begunstiges saameget som muligt, da Overflødighed af Bænd er en Betingelse for Overholdelsen af den Reenlighed, som nu saa ofte savnes. Jeg er overbevist om, at naar Toldfrihed med Hensyn til saadanne Anlæg ikke indrømmes, vilde det saa at sige ikke et eneste Sted komme i Gang, og som et Beviis derpaa kan jeg strax anføre den Erklæring, som Stiftamtmanden for Fyen har afgivet over Odense Communalbestyrelses Andragende, og hvort han udtrykkelig siger, at Foretagendet uden den begjærede Begunstigelse aldeles ikke vil komme istand enten for Diebliffet eller i den nærmeste Fremtid. Men det er ikke alene